

ИНДИГИР УОТТАРА

Муома улууһун
общественной-политической хаһыата
indigir-uottara@yandex.ru

12+

Хаһыат 1953 сыллаахха олохтоммута
Сэрэдэбэ, субуотаба тахсар

2020 с. ТОХСУНЬУ 22 КҮНЭ

С Э Р Э Д Э

№ 5 (5535)

Полиция салаатын начальнига С.С. Рожин оройуонна 4 иһитиннэри, 7 административнай боротокуол оноһуллубутугар тохтоото. Бүгүндү күн туругунан оройуоннаабы полиция уорганнарыгар 3 вакансия аһаҕас турар. Ааспыт нэдиэлэбэ олохтоох полиция 2019 сыллаабы үлэтин түмүгүн таһаарда, манна уопсай балаһыанньа куһаҕана суоҕа ыйылынна.

Бу ый бүтүүтэ Дьокуускай куоракка Саха Республикатын ис дьыалаба министерствотын коллегията буолуоҕа. Оно республика И Д Ъ М уорганнарын үлэтин уопсай түмүгүн таһаарыахтара.

***

Муоматаабы ньиэп ыскылаатын директора П.П. Ефимов социальной харалта салайааччытын П.С. Федоровы кытта сүбэлэһэн кыра дохуоттаах ыалга тустаах көмөнү онорбуттарын иһитиннэрдэ. О л к у р д у к ү л э к о л л е к т и в т а р ы н с п а р т а к и а д а т ы г а р к ы а ы б ы т н ь и э п ы с к ы л а а т ы н, "А р к т и к а с у о л л а р а" т э р и л т э л э р и н, "К э н ч э э р и", "С к а з к а" у һ у я а а н н а р к о л л е к т и в т а р а к ү р э х т э и и г э ы л б ы т б и р и э м и й э л э р и н ү б ү т т э н С. К а д у л и н д ь и э к э р г э н и г э р а с а т ы л а Һ а н б и э р б и т т э р и н к э п с э э т э.

***

О д ь К Х Г У П М у о м а т а а б ы ф и л и а л ы н к ы л а а б ы н а ы и н ж е н е р э Г.А. Алексеев иһитиннэрбитинэн, оройуон хочуолунайдар этэннэ үлэли тураллар. Тохсунньу 1 күнүттэн диспансер уонна оптовой маҕаһын иттиилэрэ араарыллыбыта. Тэрилтэ директора Д.В. Аммосов Үөһээ Халымаба таас чоҕу таһыыга үлэлэһэ сылдьар.

***

СР телевидениебэ уонна радио биэриитигэр техникскэй киинин

иһинэн сылдьар Муоматаабы техникскэй сибээс узелын начальнигы эбээһинэһин толорооччуну, сибээс үөрэхтээх Р.И. Жиркованы баһылык И.П. Павлов билиһиннэрдэ. Роксана Ивановна бу тэрилтэбэ ананан ааспыт сыл ахсынны ыйыттан үлэлээн эрэр. Техникскэй

сибээс узела оройуонна НКИК аналогын, радионы уонна беспроводной интернетти холбоһунна үлэлиир. Манна биир инженер-связист вакансията аһыллыбыт.

Хонуу бөһүөлөгэр беспроводной интернеткэ холбонууга 80 сайаапка киирэн турар, 30 абонент холбоппута.

***

"Арктика суоллара" Муоматаабы учаастагы салайааччыта К.К. Терешкин тохсунньу 20 күнүттэн "Уус-Ньяра – Зашиверская" маршрутка 30 туонна уйуктаах массыналар сылдьалларыгар аакта суруйан ыһыттарын эттэ. Кини кэпсээбитинэн, Уус-Ньяра туһаайытыгар 2 тыраахтыр суолу онорууга үлэлиир. Кыһынны суолунан тааһы бытарытар дробилканы атыылаһан, манна аҕалыахтара. Билигин экскаваторы ылаары көрө сылдьаллар.

Оройуон дьаһалтатыгар

Бу күннэргэ Улахан Чыыстай суола оноһулар, суолу икки өттүттэн утары оноро сылдьаллар.

***

Социальной боппуруостарга баһылыгы солбуйааччы Х.П. Кривошапкина тохсунньу 25 күнүгэр Хонууга оройуоннаабы Ыччат баала буоларын биллэрдэ. Кини ыччат отделын специалиһа Л.С. Слепцова бу туһунан тэрилтэлэр салайааччыларыгар биллэри ыһыптын санатта. Оройуон ыччаттара бу улахан тэрээһингэ кыттаары бэлэмнэнэллэр.

***

Оройуон баһылыга И.П. Павлов улуус 2019 сыллаабы үлэтин отчуота нэһиликтэринэн бараттары иһитиннэрдэ. Ааспыт нэдиэлэбэ Буор Сыһы, Кулун Өлбүт бөһүөлөктэригэр отчуоттар буолбуттара. Дьон санаата бөбөх. Икки нэһилиэк олохтоохторо үксүн тыа хаһаайыстыбатыгар сыһыаннаах ыйытылары биэрдилэр, ити салааба үлэни-хамнаһы интэриэһиргээтилэр.

Бу нэдиэлэбэ отчуоттар Соболоох, Төбүлэх нэһиликтэригэр ыһытылаахтара. Иван Петрович салгы Дьокуускайга тыа хаһаайыстыбатын, экология, үп министерстволарыгар сылдьан, тирээн турар боппуруостары быһаарсыа.

Кыһынны суол аһаҕас кэмигэр оройуонна кэлиэхтээх уматык, оттук, о.д.а. таһаҕас барыта тийэйлэрэ ирдэнэр. Манна эһпиэттээх тэрилтэлэр салайааччыларар ордук эһпиэтинэстээхтик сыһыаннаһаллара наада.

"Муома оройуона" МТ
пресс-киинэ.

СИРИ СИКСИГИНЭН

СӨ. Айылга сапмаас байын уонна ураты харыстанар сирдэрин дирижсийтэ Өлүнэ-Өлөөн уонна Таймырдаабы дьиикэй таба үрдэрин манабылын күүрдүүгэ ылсар. Бу күнүргэ хаарынан уонна дьэбэрэнэн айанныыр кыахтаах икки «Сокол» тизиньикэни тутта. Бу туһунан СӨ экологияга министристибэтин пресс-сулууспата иһитиннэрэр.

Тизиньикэни Аан дойдутаагы айылга пуондатын Россиятаагы салаатын (WWF Россия) көмөтүнэн ылбытара бэлиэтэнэр. Хаарынан уонна дьэбэрэнэн айанныыр кыахтаах тэриллэр Мииринэй, Өлөөн, Эдьигээн уонна Ньурба улуустарын хайысхатынан үлэтир «Запад» ураты аналлаах этэрэт туһаныгыгар бэрилиннэ.

«Таймырдаабы дьиикэй таба үөрүн көһө сылдьар соробо өрөспүүбүлүкэ арбаа өттүгэр үксүн күһүн, алтыныньыга-сэтиннигэ кэлэн барар», — дээн этилэр.

Министристибэ бэлиэтиринэн, көһө сылдьар дьиикэй кыыллар өрөспүүбүлүкэбэ кыһынны суол-иис суох, ханьык бабарар сириэн сылдьар кыахтаах тизиньикэ эрэ тийгэр кэмгэр кэлэлэр. Анал тизиньикэ дьиикэй таба үөрэ сылдьар сириэн бүтүннүүтүн хабар манабыл уонна булт байын сапмааһын көмүскэлэ олохтоһууттар төһүү күөс буолуога дээн суруйар НВК «Саха».

* * *

Р. Ф. Ийэ хапытаалын сагардыллыбытынан аабыллыбытын күлүн тутарган биэрэн барыахтара. Ити эрээри дьаһалы сабалырга сокуонна хас да уларытыны киллэриэхтэрин наада, дээн суруйар «Известия» хаһыа.

2020 сыл тохсунньу 1 күнүттэн Россия олохтоохторугар эрдэтээни «Ийэ хапытаалыгар» уларытылар киридилэр. Бастагы оҕо 466 617 солк (регионарга араастаһар) уонна иккис оҕо урукку суумага эби 150 тыһ.солк. Үһүс оҕо төрөөтүгүнэ судаарыстыба ыал ипотекага ылбыт кирэдьитин 450 тыһ. солкуобайын сабар. Маны сэргэ оҕолорго 3 — 7 саастарыгар диэри ыйдаабы төлөбүр баар буолуога.

Президент этилэрин олоххо киллэригэ «О ежемесных выплатах семьям, имеющим детей» уонна «О дополнительных мерах поддержки семьи» сокуоннарга уларытылары киллэрэр сорок турар дээн, Федерация Сэбиэтэ «Известияга» быһаарда.

«Бюджет кодексатыгар эмиз биллэр уларытылар кириэхтэрэ. Киллэриллэр сокуоннары Дуумага улаппакка көрүөхтүг. Кулун тутар — муус устар ыйдарга тустаах дьон докумуоннарын онортоон барыахтара», — дэйтэ Госдума үлэбэ, социальный бэлиитикэбэ, бэтэрээннэр дьаһалаларыгар кэмтитэт чилиэнэ Светлана Бессараб.

* * *

СӨ. «Демография» национальнай бырайыак чэрчитинэн Саха сиригэр ааспыт сылга 9 тыһыынчаттан тахса дьизэ кэргэн оҕо төрөөтүгүнэ сибээстээн материалнай көмөнү ылбыттар.

2480 ыал иккис оҕо бэриллэр эрэгийиннээби Ийэ хапытаалын — 135 907 солкуобайдаах көмөнү ылбыттар. Бастагы оҕо төрөөтүгэр биридэ бэриллэр 33 812 солкуобай суумалаах төлөбүр 3305 ыалга тиксибит. Оттон үһүс уонна онтон кэлэр оҕо 3 сааһын туолуор диэри ый айы бэриллэр 16906 солкуобайдаах төлөбүрү 3605 ыал ылбыт.

Кэрэхсэбиллээбэ дээн, 2020 сылтан бу төлөбүрдэр кээмэйдэрэ үрдээтэ. Ол курдук: бастагы оҕо төрөөтүгэр биридэ бэриллэр төлөбүр — 35 320 солкуобайга; иккис оҕо бэриллэр эрэгийиннээби Ийэ хапытаала — 139 985 солкуобайга; үһүс уонна онтон кэлэр оҕо 3 сааһын туолуор диэри ый айы бэриллэр төлөбүр — 17 660 солкуобайга тэннээтэ.

Бу төлөбүрдэри ыларга оҕо 2018 сыл кэниитин төрөөтү буолуохтаах. Ону тэнэ, 2020 сыл тохсунньу 1 күнүттэн бастагы оҕо бэриллэр төлөбүр кээмэйин сэргэ, усулуобуйта эмиз уларыйда: үрдээн 17660 солкуобайга тэннээтэ уонна оҕо 3 сааһыгар диэри бэриллэр буолла. Бу төлөбүр ыларга дьизэ кэргэн дохота бири кийхэ төһө тиксэрин аадаллар. Урут бу орто дохоту өрөспүүбүлүкэбэ олохтоһуот тийинэн олоһу алын кээмэйин (прожиточный минимум) 1,5 төгүлүбикэ тэннээтэ, билигин 2-гэ төгүлүүр буолдулар. Онон дьизэ кэргэн дохота хас биридин чилиэнигэр 35 320 солкуобайтан намыһах буолабына, бу босуобуйаны ылар кыахтаахтар.

СИА сонуннарынан.

В администрации района

ИЗМЕНЕНИЯ И ДОПОЛНЕНИЯ В УСТАВ МО «МОМСКИЙ РАЙОН»

В соответствии с Федеральными законами от 26.07.2019 г. № 228-ФЗ «О внесении изменений в статью 40 Федерального закона «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации» и статью 13.1 Федерального закона «О противодействии коррупции», от 02.08.2019 г. № 283-ФЗ «О внесении изменений в Градостроительный кодекс Российской Федерации и отдельные законодательные акты Российской Федерации», с учетом рекомендаций Управления Министерства юстиции Российской Федерации по Республике Саха (Якутия), Районный Совет депутатов муниципального образования «Момский район» решил:

1. Внести в устав муниципального образования следующие изменения и дополнения:
1.1. Пункт 17 части 1 статьи 5 «Вопросы местного значения муниципального района» дополнить словами «, выдача градостроительного плана земельного участка, расположенного на межселенной территории»;

1.2. Статью 27 дополнить частью 8 следующего содержания:

«8. Депутат Районного Совета депутатов должен соблюдать ограничения, запреты, исполнять обязанности, которые установлены Федеральным законом от 25 декабря 2008 г. № 273-ФЗ «О противодействии коррупции» и другими федеральными законами. Полномочия депутата Районного Совета депутатов прекращаются досрочно в случае несоблюдения ограничений, запретов, неисполнения обязанностей, установленных Федеральным законом от 25 декабря 2008 г. № 273-ФЗ «О противодействии коррупции», Федеральным законом от 3 декабря 2012 г. № 230-ФЗ «О контроле за соответствием расходов лиц, замещающих государственные должности, и иных лиц их доходам», Федеральным законом от 7 мая 2013 г. № 79-ФЗ «О запрете отдельным категориям лиц открывать и иметь счета (вклады), хранить наличные денежные средства и ценности в иностранных банках, расположенных за пределами территории Российской Федерации, владеть и (или) пользоваться иностранными финансовыми инструментами», если иное не предусмотрено Федеральным законом от 06.10.2003 г. № 131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации».

1.3. Пункт 13 части 1 статьи 31 «Досрочное прекращение полномочий главы района» изложить в следующей редакции:

«13) в случае несоблюдения ограничений, запретов, неисполнения обязанностей, установленных Федеральным законом от 25 декабря 2008 г. № 273-ФЗ «О противодействии коррупции», Федеральным законом от 3 декабря 2012 г. № 230-ФЗ «О контроле за соответствием расходов лиц, замещающих государственные должности, и иных лиц их доходам», Федеральным законом от 7 мая 2013 г. № 79-ФЗ «О запрете отдельным категориям лиц открывать и иметь счета (вклады), хранить наличные денежные средства и ценности в иностранных банках, расположенных за пределами территории Российской Федерации, владеть и (или) пользоваться иностранными финансовыми инструментами», если иное не предусмотрено Федеральным законом от 06.10.2003 г. № 131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации»».

2. Пункт 1 настоящего решения вступает в силу после официального опубликования после его государственной регистрации.

И. П. ПАВЛОВ, глава района.

Постановление МО «Момский район» от 27.12.2019 г. № 447.

ОБ ОРГАНИЗАЦИИ АВТОЗИМНИКА МЕСТНОГО ЗНАЧЕНИЯ с. ХОНУУ – с. САСЫР

В целях предотвращения угрозы безопасности дорожного движения, безопасности жизни людей, а также в связи с необходимостью бесперебойного сообщения между населенными пунктами с. Хонуу – с. Сасыр на территории МО «Момский район» в зимний-весенний периоды 2019-2020 гг.:

1. Привести в действие автозимник местного значения с. Хонуу – с. Сасыр для транспортных средств с разрешенной максимальной массой не более 20 тонн.
2. Определить срок открытия автозимника для транспортных средств с разрешенной максимальной массой не более 20 тонн с 27 декабря 2019 года.
3. Определить ответственным за эксплуатацию автозимника КП «Дороги Арктики».
4. Опубликовать настоящее постановление в средствах массовой информации.
5. Контроль исполнения настоящего постановления возложить на КП «Дороги Арктики».

И. П. ПАВЛОВ, глава района.

Оройуон баһылыгын 2019 сыллаах үлэтин отчуотугар

ЧЫБААҒЫЛААХТАР БИҢИРИИЛЛЭР

Улуус баһылыгын биир сыллаах үлэтин отчуотун иһитиннэрэр бөлөх Чыбааҕылаах нэһилиэгэр тийэн сүрүн объектарга сылдьан көрдө-иһиттэ, үлэһиттэри көрсөн кэпсэттэ, санааларын билистэ. Ол кэнниттэн сана өрөмүөннөммит сылаас сынньалан кинигэ нэһилиэһиньэни кытта көрсүһүүнү онордо. Көрсүһүүгэ киһи кэлиитэ элбэх, урукку өттүгэр манньк элбэх киһи кэлиитин көрө илигим.

Баһылык И. П. Павлов отчуотугар сүрүннээн тыа хаһаайыстыбатыгар тохтоото. Ол курдук урукку өттүгэр наар таннары түһэ турбут, кэнники уон сылга туолбатах былаан туолан, таннары түһүү тохтообутун, кыра да буоллар таба эбиллибитин, инникитин үчүгэйдик үлэлэннэҕинэ таба элбиригэр эрэнэрин биллэрдэ. Табаны тыыннаах иитии 84% буолбут.

Тыа хаһаайыстыбатыгар иккис сүрүн көрүнүнэн сылгы иитиитэ буолар. Ааспыт сылга улахан сылгы тыыннаах иитиитэ 98%, убаһа 58% буолан сыллааҕы былаан аан бастаан туолбутун эттэ. Үрүйэ Төрдүгэр, Улахан Чыыстайга сана сылгы базата тутулан үлэҕэ кирибит.

Тыа сиригэр ынаҕы иитии биир сүрүн көрүнү буолар. Хомойуох иһин, бу үлэбитигэр таннары түһүү тохтооботох. Онно ынахтаах ыаллар оту кыайан оттообокколот сүөһүлэрин эһиилэрэ уонна күһүннү өттүгэр кураан буолан, аһы от үүнэн элбэх сүөһү өлүүтэ төрүөт буолбуттар. Инникитин соболоохтор курдук аһы оту суох онорууга күһүн, саас субуотунньктары тэрийэр наадатын баһылык чопчулаата.

Аһа-үөлэ кэлиитэ кыаллыбакка сибиинньэ, көтөр иитиитэ курдук дохуоттаах көрүнү улууска эстибит.

Сири нүөлсүтүү, ууну киллэриит-таһаары үлэтэ ытыллартын түмүгэр оттонор ходуһа кэнэҕэбин, сааскы өртөөһүн ытыгыллан мэччирэн тусубутун бэлиэтээтэ, хаачыстыбалаах от оттонор буолбут. Оттоонунна Төбүлэхтэн ураты нэһилиэктэр бары былааннарын толорбуттар.

Баһылык И. П. Павлов улуус атын тэрилтэлэрин үлэлэрин эмиэ кылгастык сырдатта. Онно ситэрсэн **полиция начаалынньыга С. С. Рожин, булт хаһаайыстыбатыттан Н. Н. Черемкин, предпринимательствоттан Н. Б. Добрянцева, социальной харалта управлениетын начаалынньыга П. С. Федоров** тустаах салайар тэрилтэлэрин үлэтин нэһилиэһиньэҕэ иһитиннэрдилэр. Ол кэнниттэн ыйытыы анаардаах тыл этиитэ саҕаланна.

В. М. Слепцова, учуутал: – Оскуолаҕа 11 кылааска үөрэнэр оҕо суох буолан ЕГЭ-ни тутар пуун сабылынна, онтон сылтаан орто оскуола сабыллар кутталлаах. Оҕо аҕыйаһынан тохсус да

кылаас сабылыннаҕына да хохута суох.

Мин нэһилиэк балансатыгар суох дьэиэни, докумуона кыайан оноһуллубакка, түөрт сыл устата кыайан бас билиигэ ылбакка сылдьабын. Оннук докумуона суох манна хас да дьэиэлэр бааллар. Барыта нэһилиэк баһылыга мөлтөбүттэн дии саныбын. Хонтуоратыгар кэллэххэ, арыт суох буолар. Биһиги нэһилиэкпит баһылыга, мин санаабар, улугуран баран сылдьар, хаһан уһуктан үлэлиирэ буолла? Бу туһунан Иван Петрович туох диирэ буолла?

А. Е. Корякин: – Биһиги үлэлиир курдуктуп эрэри, онорон таһаарар бородууксуйабытын батарар кыахпыт суох, нэһилиэккэ тутар пуун суох. Инникитин үүтү, эти тутар пуун баар буолуо дуо?

Ф. А. Богдашин: – Биһиги, хоту сир олохтоохторо, кыра да буоллар бултаан эбинэбит. Хомойуох иһин, уһун тымныы кыһын кэнниттэн кэлэр сааскы булт болдьоһун куһаҕаннык быһаллар. Тоҕо бэйэбит быһаарарбытыгар көнүл биэрбэттэрий?

К. Е. Слепцова, култуура үлэһитэ: – Быйыл биһиги нэһилиэкпитигэр арыгы атыыламматаҕа, чөл олох буолбута 21 сыла буолар. Ол да буоллар, наркологка наадыйааччы дьон баар. Кини кэлиэн наада. Мин саха ынаҕы, эвен –табаны тутар, иитэр дии саныбым. Хомойуох иһин, биһиги нэһилиэкпитигэр атын балаһыанньа. Таба биир да ордубатаҕа ыраатта, аны табаланарбыт да биллибэт. Нэһилиэккэ биэс ыал ынаҕы иитэр. Хомойуох иһин, ынаҕы иитиэх сахалар оннуларыгар, биэс ыалтан түөрт эвен ыала ынах сүөһүлээх. Аны оҕолонуу туһунан. Урут биһиги маннааҕы балыһаҕа, эбэтэр оройуон киинигэр Хонууга оҕолонорбут. Ким да улаханньк аймамлат буолара, билигин куоракка эрэ оҕолонор буоллулар. Ороскуот, эрэй-мунг элбээтэ. Тоҕо, мунг саатар, Хонууга оҕолонолоро сатамматый? Сүөһүнү иитэргэ оттуур сир көмүскэ тэннээх буолла.

Улуус тэрилтэлэриттэн социальной харалта (Федоров П. С.) кыамматтарга көмөлөһөр. Кини көмөтүнэн уолум Егор улууска кэнсирдээн үөрбүтэ-көппүтэ. Соторугааҕыта маннааҕы ОДьКХ филиал уолаттарыгар үчүгэйдик үлэлиллэрин иһин мэтээлинэн наҕараадалаабыттар. Туораттан мин үөрбүтүм. Ити курдук үлэлиир киһини бэлиэтиир наада дии саныбын.

Р. К. Павлов, дьаһалта исписсэлиһэ: – Олохтоох фельдшергэ көмө наада дии саныбын. Улууска

хирург баар дуу, суох дуу? Кини биһиэхэ кэлиэн наада.

И. И. Корякин, нэһилиэк ытык кырдыаҕаһа: – Биһиги нэһилиэкпитигэр 10-тан таһа киһи суорҕан-тэллэх киһитэ буолан турбакка сытар. Төһө да тайахха тэптэрэн сырыттарбын, билингитэ кинилэр истэригэр кирибэппин. Урукку табаһыттартан ким да хаалбата. Мин салгынтан, иһэр ууттан дии саныбын. Индигир эбэ уутун бэрэбиэркэлэтиэххэ наада. Ону таһынан мантан чугас туох да, ким да киртиптэт ыраас уулаах үрүйэлээхпит, онтон бастан иһиэххэ баар этэ. Өртөөһүн барара наада, ол эрэн сэрэниэххэ, субуотунньугунан таһан биир кэмгэ өртүүр наада. Мин биир кэмгэ сибиинньэни иитэ сылдьыбытым, 75 төбөҕө тиэрдибитим. Хомойуох иһин, бэйэм туһамматаҕым, үксүн эһэ кырдыаҕас кыаммыта. Дьингэр, сибиинньэ улахан дохуоттаах барыстаах салаа дии саныбын. Сылга ынахтан, бизтэн биир оҕо кэлэрин кэтиэхтээбэр сибиинньэни кэтээбит ордук. Кини кырата тоҕус, элбээбитэ уона икки оҕону биэрэр, онто күһүн ситэр, идэһэ буолар. Онон сибиинньэни иитиэххэ наада.

У. К. Терехова, бизнсийэлээх: – Былыр биһиги дьоммут саха сүөһүтүн иитэллэр. Ону элбэх эттээх, үүттээх ынаҕы аҕалабыт диэн имири эһэн кэбиспиттэрэ. Билигин өбүгэлэрбит иитэн олорбут сүөһүлэрин – саха ынаҕын иитиэхпитин баҕарабыт. Хотоннор бааллар. Биһиги туспа, тэйиэс олоробут. Бэйэбит буккуйбатахпытна, үөскүөхтэрэ. Санаа хоту үчүгэй буоллаҕына, атын да нэһилиэктэр улахан ороскуота суох иитэ ылыа этилэр. Бу туһунан биһиги нэһилиэк оҕото Албан Иванович Старков дьарыктанар, көбүлүүр. Баҕалаахтар бааллар, онон саха ынаҕын аҕаларгытыгар көрдөһүт.

Быйыл Дьокуускайга баран кырдыаҕастар балыһаларыгар сынньанан, эмтэнэн кэллим. Олус үчүгэй. Онтон ыйыталаһан билбитим, ый айы биирдии киһини оройуон аайыттан ылабыт. Эһиги дьоннот тоҕо эрэ ыппаттар диэбиттэрэ. Онон кырдыаҕастары, баҕалаахтары ол балыһаҕа ытаргытыгар этэбин.

Улуус дьаһалтата ыппыт үлэтин үчүгэйинэн сыаналыбын, – диэбитигэр саалаҕа мустубут дьон сөбүлэһэн уонна биһирээн ытыс таһыннылар.

Тыл этээччилэр туруорбут боппурустарыгар туһааннаах тэрилтэ салайааччылары эпипиэти биэрдилэр.

Григорий ФЕДОТОВ.

СЭРГЭХТИК, УМНУЛЛУБАТТЫК ТЭРИЛЛЭН ААСТЫЛАР

Ааспыт сьл ахсынньы 16-20 күннэригэр улууска үөрэхтээһин тэриллэбитэ 90 сьлыгар «Хаачьстыба эстафетата» уонна ол чэрчитинэн Саха Өрөспүүбүлүкэтин үөрэбириитин үтүөлээх үлэһитэ, РФ уопсай үөрэбириитин бочуоттаах үлэһитэ, учууталлар Учугуталлара, «РФ сьл директора» (1996, 1997, 1998 с.с.) Н. А. Брызгалов 75 сааһыгар «Хоту сиргэ оҕону үөрэтти, иитти тосхоллоро» регионнаабы НПК үрдүк таһымнаахтык ьытылынньлар.

Бастакы күн ьраахтан- чугастан ьалдьыттаах «Хаачьстыба эстафетата» уонна НПК үөрүүлээх арыллыта сабаланна. Ол курдук Дьокуускайтан ьыгырылаах ьалдьыт, филологическай наука кандидата, ХИФУ ИЯКН саха тылын кафедратын доцента, Н. А. Брызгалов кьыһа Ирина Николаевна Сорова уонна Муома улууһун үөрэбири салаатын начальнига Т. Д. Андреева, улуустаабы үөрэбири методическэй киинин специалистара А. И. Саввина, Е. Г. Кириллина эстафета символын үөрүүлээх ьыһыга-майгыга туттара кэбэиттэрэ. Оскуола учууталлара уонна үөрэнээччилэрэ «Агрооскуола» (А. В. Чугунов тыллара, М. И. Атласова мелодията) хорунан ньиргитэн, ьычаттар имигэс хотугу үңкүүнэн, «Сайаана» кьыргыттар ансаамбыллара ьлбабай ьырынан эьрдэлээн көрүстүлэр.

Салгыы Татьяна Дмитриевна Муомаба үөрэхтээһин сайдытын историятын сэгэтэн кэпсээтэ, мустубуг дьону эьрдэлээн туран символическай бэлиэни туттарда. Ирина Николаевна аьатын туһунан истин ахтыгыны онордо, кьнаттаан үөһэ көгүшүт оскуолатыгар, үөрэппит учууталларыгар махтанна. Кэнчээри ьычаттарга Н. А. Брызгалов туһунан бэйэтин ахтытын Индибир нэһилиэтин баһылыгынан өр сьлларга үлэлээбит А. И. Васильева онордо. Нэһилээт дьаһалтатын специалиһа Н. С. Ким эьрдэлээн туран ситиһиилэри баьарда. Тэрээһин кэнниттэн Ирина Николаевна оскуола 5-11 кьылаас оьолорун кьтта көрүстэ, кафедратын уонна ханнык идэьэ бэлэмниилэрин, туттарсыы туһунан ситиһии кэпсээтэ.

Иккис күн «Хоту сиргэ оҕону үөрэтти, иитти тосхоллоро» регионнаабы НПК үлэтин саьалаата. НПК 5 араас секциянан арахсан үлэлээтэ, Мэнэ-Хаьалас, Абый, Муома улуустарыттан 10 үөрэх тэрилтэтигэр уопсайа 81 дакьылаат (ол иһигэр кэтэхтэн 43) көрүлүннэ. Ол курдук бииртэн биир интэриэһинэй үлэ, дакьылааттарын көмүскүүр оьолор чаьылыспыт харахтара киһини кэрэхсэтэр, үөрдэр, астыннарар. Кэтэһиилээх, долгутуулаах НПК түмүгэ манньк буолла:

«Үүнээйини үүннэри, тыа

хаһаайьстыбатын бородууксуйатын оңоруу» секция: дьааһыла иитиллээччилэригэр 1 миэстэ – Габышева Элина (ИОО, сал. Габышева В.В.), II – Слепцова Альмира (ИОО, сал. Слепцова А. Е.), 5-11 кьылаастарга: 1 миэстэ – Иванова Грета (8 кьыл., МОО, сал. Сидорова Л.В., Винокурова С.Е.), II – Яковлева Юлиана (7 кьыл., оьо айар дьэитэ, сал. Филиппова М.Ф.), III – Коркина Ирина (6 кьыл., ИОО, сал. Слепцова Н.П.). Гран-при – Кудрявцев Оскар (7 кьыл., ИОО, сал. Атласова И.Н.).

«Хоту сир усулбууйатыгар оьуруот аһын олордугу, сүөһүнү иитти, агробизнесни сайыннары» секция: дьааһыла иитиллээччилэригэр 1 миэстэ – Атласова Аделина (ИОО, сал. Слепцова А.Е.), II – Терехова Сайаана, Громов Данил («Сказка» детсад, сал. Попова А.С., Жамсуева Р.Д.), III – Федорова Анжелика («Сказка» детсад, сал. Ефимова В.И.). 1-4 кьылаастарга: 1 миэстэ – Слепцов Герман (ИОО, 2 кьыл., сал. Алексеева О.В.), II – Слепцов Ренат («Кэнчээри» детсад, сал. Васильева А. К.), III – Григорьев Савва (ИОО, 2 кьыл., сал. Григорьева Я.Н.). 5-11 кьылаастарга: 1 миэстэ – Диканцева Алина (ИОО, 7 кьыл., сал. Атласова С. Д.), II – Созонов Ян (МОО, 9 кьыл., сал. Эверстова А.П., Сидорова Л.В.), III – Алехин Михаил (ИОО, 6 кьыл., сал. Алехина А.А.). Гран-при хаһаайьынын Черов Айсен (ИОО, 4 кьыл., сал. Алехина А.А.) буолла.

«Тыа хаһаайьстыбата уонна оьону үөрэтти, үлэнэн иитти: саа көрүүлэр, хайысхалар» секция (иитээччилэр, учууталлар, төрөппүттэр). 1 миэстэ – Никулина Антонина Ильинична, МОО музейын салайааччыта, II – Иннокентьев Николай Алексеевич (ИОО учуутала).

«Айылбаны харыстааһын, экологическай иитти» секция: 1 миэстэ – Прибылых Диана (МОО, 2 «в» кьыл., сал. Прибылых Д.В.), II – Алехина Софья (ИОО, 4 кьыл., сал. Алехина А.А.), III – Уваровскай Арылхан, Уваровскай Харысхан (ИОО, 2 кьыл., сал. Алексеева О.В.). Гран-при – Атласова Элеонора, Иванова Айталина, Цьпандина Саная (ИОО, сал. Алексеева О. В., Слепцова Т.И.).

«Мин төрөөбүт кьыраайым» секция: 1-4 кьыл.: 1 миэстэ – Местникова Оля (ИОО, 3 кьыл., сал. Слепцова А.М.), II – Алексеева Маша (ИОО, 4 кьыл., сал. Алексеева О.В.), III – Калачев Өркөн (МОО, 3 «б» кьыл., сал. Слепцова А.Я.). 5-8 кьыл.: 1 миэстэ – Хадаров Эрсан (ИОО, 5 кьыл., сал. Евсюкова К.В.), II – Свинобоева Амина, Цьпандина Саная (ИОО, 7 кьыл., сал. Евсюкова К.В., Слепцова Э.Г.), II – Цененко Ева (МОО, 6 кьыл., сал. Эверстова А.П., Тькунова О.Е.), III – Старков Виктор (МОО, 5

кьыл., сал. Старкова Н.В.), III – Онопрова Айгылаана (МОО, 7 «а» кьыл., сал. Онопрова А.А.). 9-11 кьыл.: 1 миэстэ – Слепцова Вилана (ИОО, 10 кьыл., сал. Слепцова Э.Г.), II – Михайлова Людмила (МОО, 9 «а» кьыл., сал. Обутова Т.К.), III – Ларева Анна (МОО, 9 «а» кьыл., сал. Обутова Т.К.). Гран-при – Ефимов Константин (МОО, 9 кьыл., сал. Сидорова Л.В., Старкова Н.В.)

Кэтэхтэн кьыттааччыларга: «Үүнээйини үүннэри, тыа хаһаайьстыбатын бородууксуйатын оңоруу» секция: дьааһыла иитиллээччилэрэ: 1 миэстэ – Яковлев Айсан (ОДОО, сал. Яковлева С.К.), 1-4 кьыл.: 1 миэстэ – Денисов Эрчим (Тиэлиги орто оскуола, Мэнэ-Хаьалас, 3 кьыл., сал. Денисова А.А., Аргунова Г.Е.), II – Александрова Ая (Тиэлиги орто оскуола, Мэнэ-Хаьалас, 4 кьыл., сал. Денисова А.А.), III – Винокурова Айгылаана (МНО, 1 кьыл., сал. Винокурова У.В.), 5-11 кьыл.: 1 миэстэ – Колесова Намьына (СОО, 8 кьыл., сал. Хабарова С.П.), II – Бельды Виктория (УЧОО, 5 кьыл., сал. Тьхонова И.В.), III – Хабаров Николай (СОО, 9 кьыл., сал. Новгородов В.М., Старкова А.Г.).

«Хоту сир усулбууйатыгар оьуруот аһын олордугу, сүөһүнү иитти, агробизнесни сайыннары» секция: 1-4 кьыл.: 1 миэстэ – Березкин Эльдар (СОО, 3 кьыл., сал. Шкулева А.В.), II – Онопров Айсиэн (МНО, 1 кьыл., сал. Онопрова А.А.), 5-11 кьыл.: 1 миэстэ – Кузнецов Рамир (СОО, 9 кьыл., сал. Степанова Т.Г.), II – Хабаров Иван (СОО, 9 кьыл., сал. Стручкова А.М.), III – Яковлева Диана (Тиэлиги орто оскуола, Мэнэ-Хаьалас, 6 кьыл., сал. Пахомова Н.В.).

«Айылбаны харыстааһын, экологическай иитти» секция: 1 миэстэ – Леонтьева Сандаара (СОО, 7 кьыл., сал. Степанова О.В.), II – Березкина Татьяна (СОО, 7 кьыл., сал. Степанова О.В.), III – Уваровскай Георгий (СОО, 9 кьыл., сал. Степанова Т.Г.).

«Мин төрөөбүт кьыраайым» секция: 1-4 кьыл.: 1 миэстэ – Слепцов Эрсан (МОО, 4 "а" кьыл., сал. Слепцова С.П.), II – Потанов Володя (МНО, 2 "а" кьыл., сал. Местникова М.Г.), III – Васильев Артем (МНО, 3 «в» кьыл., сал. Слепцова М.И., Васильева А.Н.), 5-11 кьыл.: 1 миэстэ – Алексеева Анна (Тиэлиги орто оскуола, Мэнэ – Хаьалас, 8 кьыл., сал. Алексеева А.Ю.), II – Зьрянова Софья (Мунурдаах орто оскуола, Абый, 6 кьыл., сал. Кудрина Д.П.), III – Трофимов Альберт (Тиэлиги орто оскуола, Мэнэ-Хаьалас, 8 кьыл., сал. Пахомова Н.В.).

Үһүс күн – «Күнчээн» дьааһыла-сад иитээччилэрэ В. В. Габышева уонна А. Е. Слепцова икки группаба аһаьас

дьарыктары интэриэһинэйдик ыттылар. Оҕолор өрөспүүдүбүкэ улуустарын, Сана Дьылы араас норуоттар хайдах бэлиэтиллэрин туһунан көрдүлэр-иһитилэр. Оскуолаҕа учууталлар А.М. Слепцова, Э.Г. Слепцова, Т.И. Слепцова 3-5-7 кылаастарга аһаҕас уроктары көрдөрдүлэр.

Төрдүс күн – оскуола аҕаларга анаан аанын тэлэччи аста. Ол курдук аҕалар көрдөөх квест-оонньууга кытыннылар. Икки хамаандаҕа араасан оҕо саастарыгар оройдорунан түһэн сүүрдүлэр-көттүлэр, аахтылар, суоттаатылар, мультикинэлэр ааттарын таайдылар, психологической тест толордулар. Төгүрүк остуол тула олонор учууталлары кытта оҕону иити кыһалбаларын туһунан ирэ-хоро кэпсэтилэр, ырытыстылар.

Бу курдук Муома улуухугар үөрэхтээһин тэриллэбитэ 90 сылыгар аналлаах «Хаачыстыба эстафетата», үтүөлээх учуутал Н. А. Брызгалов 75 сааһыгар «Хоту сиргэ оҕону иити, үөрэти тосхоллоро» регионааҕы НПК бэрт сэргэхтик, умнуллубаттык тэриллинилэр.

Ахсынньы 27-28 күннэригэр күүтүүлээх саргылаах Саңа дьыллааҕы баал-маскараад, төрөппүт комитетын тэрээһинэ ыытылыннылар. Кылаастар ох курдук оностон, симээн-киргэнэн көрүстүлэр. Представление хаамыта урукку сыллары хатыламат курдук суруллар. Былырын учууталлар оҕолорун кытта киинэ, мультикинэ музыкаларынан үнкүүгэ күрэхтэспит буоллахтарына, быйыл кылаастар бары зодиак бэлиэлэринэн маскарааттанан үнкүүлээтилэр-ыллаатылар. Саңа дьыллааҕы хаһыакка, фотозонаҕа, видеоэбэрдэҕэ күрэхтэстилэр. Кыайылаахтар грамота, кылааска анал мал-сал сертификаттарын туттулар. Кылаастар араас лотерея, оонньуу ыттылар. Онон кэлбит ыалдыттартан бааттаахтара бириис илии тутуурдаах буолан астыннылар. Үгэс курдук 11 кылаас оҕолоро, төрөппүттэрэ миннигэс астаах кафе үлэлэттилэр. Киһэ хойукка диэри оскуолабыт барахсан оҕо күлүүтүнэн, музыканан, сиздэрэй харыйа мичиннэс араас уоттарынан толору дьоллонон турда.

Кыһынны уһун өрөбүл кэмигэр куораттан кэлбит устудьуоннар 5-11 кылаас оҕолорун кытта көрсөн үөрэх, идэни сөпкө талыы туһунан кэпсэтилэр, эдьий, убай быһытынан сүбэ-ама биэрдилэр. Нэһилиэк баһылыга Б. И. Заровняев устудьуоннарга үөрэхтэригэр ситиһилэри баҕаран туран өйдөбүннүк бэлэхтэри туттартаата.

Н. А. Брызгалов аатынан оскуола ааспыт сылы бу курдук түмүктээн саңа үүммүт сылга эрэллээхтик хардыылаата.

Сурукка тистэ Н. А. Брызгалов аатынан оскуола нуучча тылын уонна литэртиирэтин учуутала А. В. СЛЕПЦОВА.

Нэһилиэк олоҕо

ОЛОХТООХ ДЬАҔАЛТА ОТЧУОТУГАР

Петрович сүрүннээн, салайан биэрэр баһылык. Мунньах кыттааччыларам у н а а р а р а р боппуруостарыгар сөптөөх хоруйдары ы л л ы л а р . С а н а а атастаһыта бэрт чопчу буолла.

Кэпсэтиигэ С. Е. Егорова – Сылгы хаанын уларытыга үлэ барыан наада. Сылгыларбыт атырдар кырыйдылар, сылтан сыла айы төрүөх мөлтөөн иһэр, онон бу боппуруоска үлэ барыан

Тохсунньу 17 күнүгэр «Төбүлэх национальной нэһилиэгэ» МТ аҕа баһылыгын Г. П. Соркомов 2019 сыллааҕы үлэтин отчуота буолла. Отчуотка нэһилиэк тэрилтэлэрин үлэлэрэ үчүгэйдик сырдатылыннылар. Ол курдук саналы тииптээх хоччулунай дьэитин тутуута, спортзал иһэ санардыллыбыта, «Сулусчаан» уһуйаанна евро түннүктэр, ааннар оноһуллубуттара бэлиэтэннэ уо. д. а. үлэлэр барбыттар.

Бу сүрүн үлэлэри толорууга олохтоох нэһилиэнньэ бары кэриэтэ кыттыбыт, көбүлэспит, сүбэтин-көмөтүн тиэрдибит, санаатын уурбут. Ол иһин барыбытыгар чугас. Сомоҕолоһуу сылыгар ити курдук биир санаанан үлэлэтэххэ, кыйтарбат да кыаллар, ыраах да чугаһыр. Гаврил

наада. Л. А. Стручкова – Бөһүөлөктэн чугас сытар ходуһаларбыт үчүгэйдик оттоммотохторо хаһыс да сыла, онно туох эмэ күттүүннээх үлэ барара буоллар, сири онорон. Ю. А. Слепцов – Сыл аайы бензин кэлэрэ олус абыраллаах, кэлэр да өттүгэр тиһигин быспакка манньк аҕалан атыллы тураргыт наада. А. П. Гуляева – Килиэби буһарыы ночнооттооһун билэбит, ол да буоллар килиэппит кэнэбэскитин да буһа турара олох ирдэбилэ дии саныбын.

Отчуот «үчүгэйнэн» сыаналанна.

Людмила СТРУЧКОВА.

Төбүлэх.

Постановление МО «Момский район» от 20.01.2020 г. № 18

ОБ ОРГАНИЗАЦИИ АВТОЗИМНИКА МЕСТНОГО ЗНАЧЕНИЯ с. ХОНУУ–с. БУОР-СЫСЫ

В целях предотвращения угрозы безопасности дорожного движения, безопасности жизни людей, а также в связи с необходимостью бесперебойного сообщения между населенными пунктами с. Хонуу–с. Буор–Сысы на территории МО «Момский район» в зимний период 2019-2020 г.г.:

1. Привести в действие автозимник местного значения с. Хонуу–с. Буор–Сысы для транспортных средств с разрешенной максимальной массой не более 30 тонн по вешкам, установленным на переправе в районе низовья местной «Харбатар».

2. Определить срок открытия переправы **21 января 2020 года.**

3. Определить ответственным за эксплуатацию ледовой переправы администрацию МО «Индибирский национальный наслег».

4. Стоянка 2-х и более автомобилей запрещена, дистанция при движении транспортными средствами не менее 25 метров.

5. Опубликовать настоящее постановление в средствах массовой информации.

6. Контроль исполнения настоящего постановления возложить на администрацию МО «Индибирский национальный наслег».

В. В. КОРЯКИН,
первый заместитель главы района.

Улуу Кыайыы 75 сылын көрсө**МААЛТААНЫМ БАРАХСАН**

санныбыгыгар сүгэн кэллэхпит.

Сэрии бүппүтэ 75 сылын бэлиэтээри олоробут, онон бар дьоммор хаан тохтуулаах сэрии биһиги оҕолорбутугар, сиэннэрбитигэр хаһан да буолбатыгар баҕарым этэ. Билини эдэр ыччаттар, кырдыаҕас ийэлэргитин, аҕаларгытын, эбэлэргитин, эһэлэргитин куруук харыстыы сылдьын. Кинилэр онорбут үтүөлэрэ тугунан да кэмнэмэт. Сэрии ыар кэмнэригэр эһиги тускутугар олохторун толук уурбут сэрии кыттылаахтарыгар, Аҕа дойду сэриитэ онорбут ыар хорумнууларын чөлүгэр түһэригэр, сэрии сылларыгар утуулар умнан туран Улуу Кыайыыны уһансыбыт үлэ, тыыл бэтэрээннэригэр бу кэмнэ сүгүрүйэр – ытык испит. Онно эппиэттэн хас биридии оҕо үөрэбэр, билини ыларыгар кыһанан үөрэниэхтээх уонна энкилэ суох бэрээдэктээх буолуохтаах. Үөрэхтээх, кизн билиилээх, төрөөбүт нэһиликкитигэр туһалаах дьон буола улаатаргытыгар баҕарарым.

Т. П. СЛЕПЦОВА,
СӨ үөрэбириитин бочуоттаах
бэтэрээнэ, сэрии сылларын оҕото.

Төрөөбүт Маалтааным ырааххын,
Билигин тийибиппит билэбин,
Кыракий сыгыннаах агахпын
Өйдүүгөн, хара тыам, алааһым?
Силлилээх сэриилээх сылларга
Аччыктыыр кыһалҕа таайдаҕа.
Аҕатын сүтэрбит оҕолор

Баччаанна тийибиппит махталлаах.

Нэһилиэк түөрт холкуоһун дьоно,
нэһилиэк судаарыстыбаннай тэрилтэлэрин
сулууспалаахтара эйэлээх үлэнэн
дьарыктана сырыттаһарына, эмискэ ыраас
халлаанна этин эппитини Аҕа дойду
Улуу сэриитэ саҕаламмыта. 75 киһи саа-
саада тутан хаанымсах фашистары утары
сэриилэхэр күннэрэ тийэн кэлбит.
Олортон 37 эр бэртэрэ бэйэлэрин
олохторун Ийэ дойду көмүскэлигэр толук
уурбуттар. Нэһиликтэн элбэх эр киһи дьон
талыыта, эдэрэ, үлэбэ улахан
кыайылаахтара сэриигэ барбыттар.

Ол кэмнэ мин аҕам Яковлев Петр
Ильич улаханлык ыалдьар буолан кыайан
барбатах, ол онугар холкуоска
биргэдьирирэн анаабыттар. Аҕам биригэ
төрөөбүттэрэ, убайа Николай, бырааттара
Терентий, Савва барбыттар. Кинилэр сэрии
бүппүтүн кэннэ этэннэ дойдуларыгар
төннүбүттэрэ, ол да буоллар бары араас
бааһырылаах кэлбиттэрэ.

Ийэм Дарья Никитична Данилова
холкуоска ыанньыксыттыыр эбит, өрөбүл
диэни билбэккэ уһун күн хотонно үлэлиир
эбит. Аҕам ити кэмнэ тымныйан суорҕан-
тэллэх киһитэ буолан хаалбыт уонна сотору
кэмнэн төннүбэт сиригэр айаннаабыт.
Мин үс ыйдаах кыыс уонна икки убайым
тулайыах хаалбыппыт. Ийэм сэрии бүтүөр
диэри хотонно үлэлээбитэ. Кэлин

учаастакка биир балаҕанна түөрт ыал
буолан олорубуптут, миигиттэн ураты биир
да оҕо суох этэ. Ол иһин мин наара
ороммор күнү быһа олодор, утуулар этим,
сиргэ түспэт этим. Балаҕаммыт муус
түннүктээх, көмүлүөк оһохтоох, буор
муосталаах этэ.

Кэлин I маалтаанылар бары
күргүөмүнэн кииннэ көспүттэр: ким
Төхтүргэ, ким Нөмүгүгэ, ким Өктөмнө, о.
д. а. Төхтүргэ кирибиппит кэннэ кыра
убайбын аҕам балта Анастасия Ильинична
интэ ылбыт. Ол кэмнэ ийэм отчуттарга ас
буһарара. Онтон Покровскайга көһөн
олорубуптут. Улахан убайым интэринээккэ
олорон үөрэбин бүтэрэн, ийэтигэр
көмөлөһөөрү Дьокуускайга тутууга
кирибит. Онтон аармыйаҕа үс сыл
сулууспалаан кэлэн баран миигин уонна
быраатын үөрэттэрээри эмиэ тутууга
үлэлээбитэ. Үөрэхпин бүтэрэн баран,
Муомаҕа кэлбиппэр дьээнэн-уотунан
хаачыйбатахтара. Ол иһин убайым Ким
Петрович тастын убайбын кытта кэлэн
Хонууга дьээн тутан бирибиттэрэ.

Убайым барахсан үлэтэ элбэх
грамотанан уонна Үлэ Кыһыл Знамята
урдьанынан бэлиэтэммитэ. Иккис убайым
Дмитрий Петрович оччотооҕу Саха АССР
Үрдүкү Сэбиэтин президиумун
бэрэссэдээтэлэ А. Я. Овчинниковаттан
диплом уонна бэлиэ туппута. Покровскайга
бастакы үөрэхтээх тутуу инженерэ этэ.

Билигин санаатахпына, сэрии ыар
сылларыгар, ол кэнниттэн даҕаны сэрии
кэмнэн оҕолоругар, кырдыаҕастарга-
кыамматтарга ыарахан күннэр-дьыллар
кэлэн ааспыттара. Ама да ааспытын иһин
ыар кэмнэри биһиги оҕо сааспытыгар

Постановление МО «Момский район»**от 20.01.2020 г. № 19****ОБ ОРГАНИЗАЦИИ АВТОЗИМНИКА
МЕСТНОГО ЗНАЧЕНИЯ с. ХОНУУ – с. СОБОЛОХ**

В целях предотвращения угрозы безопасности дорожного движения, безопасности жизни людей, а также в связи с необходимостью бесперебойного сообщения между населенными пунктами с. Хонуу – с. Соболах на территории МО «Момский район» в зимний период 2019-2020 г.г.:

1. Привести в действие автозимник местного значения с. Хонуу – с. Соболах для транспортных средств с разрешенной максимальной массой не более 30 тонн по вешкам, установленным на переправе в районе низовья местности «От-Үрэх».
2. Определить срок открытия переправы **21 января 2020 года**.
3. Определить ответственным за эксплуатацию ледовой переправы администрацию МО «Соболахский национальный наслег».
4. Стоянка 2-х и более автомобилей запрещена, дистанция при движении транспортными средствами не менее 25 метров.
5. Опубликовать настоящее постановление в средствах массовой информации.
6. Контроль исполнения настоящего постановления возложить на администрацию МО «Соболахский национальный наслег».

В. В. КОРЯКИН,
первый заместитель главы района.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

Администрация МО «Момский район» на основании Закона РС (Я) «О муниципальной службе в РС (Я)» от 11.07.2007 г. 3 №976-III объявляет конкурс на формирование резерва кадров на замещение должностей муниципальной службы.

Перечень необходимых документов и более подробная информация размещена на сайте администрации МО «Момский национальный наслег» m-momskiy.sakha.gov.ru и на официальном стенде в здании МО «Момский район».

Документы принимаются до **20 дней** со дня опубликования объявления по адресу: с. Хонуу, ул. Молодежная, 39, каб. № 24 с 9 ч.00 м. до 18 ч. 00 мин.

Администрация МО
«Момский район».

Профшоу-2020

Айар куттаах кыттааччылар барыбытын сөхтөрдүлөр

Оройуонна үөрэхтээнин, Муома оскуолата тэриллибитэ 90 сылынан араас дыһаллар тиһигин быспака буолаллар. Ол курдук ааспыт сылга Муома орто

итээччилэрэ, үлэһиттэрэ кытыннылар. Балаһыанна быһыытынан кэлэктииптэр ырыаба уонна үнкүүгэ куоталастылар. Күрээби үөрэбирии управлениетын

үнкүүлээн тахсыбыт кэриэтэ буоллубут. Оттон **индигирдэр** «Таптал долгуна» үнкүүлэрин дыэ кэргэттэр толорбуттара сонун буолла. Кэргэнниилэр бары оскуолаба уонна детсадка үлэлиллэр эбит. Ити курдук коллективтар бары элбэх киһилээх үнкүүлэри сценаба таһааран истилэр. Манна бааллар индийскэй, кытайскэй, казахскэй, корейскэй уо. д. а. үнкүүлэр, «Норуоттар добордохууларын үнкүүлэрэ», «Добордохуу үнкүүтэ», «Азия норуоттарын үнкүүлэрэ», «Кантри» ковбойдар үнкүүлэрэ. Бары олус кэрэлэр, хамсаныылара чочуллубут, көстүүмнэрэ норуоттарын уратыларын көрдөрөллөр. Санатан эттэххэ, ырыаба да, үнкүүгэ да көстүүмнэр олус бэртэр, кыттааччылар талааннаахтар, айар куттаахтар.

начаалынныгыга **Т. Д. Андреева**, профсоюз бэрэссэдээтэлэ **А. П. Эверстова**, хореограф **А. Д. Мосенкова**, Муома н э һ и л и э г и н дыһалтатыттан **В. А. А т л а с о в а** дьүүлээтилэр.

Бастаан **ырыа күрээ** бытылынна. Муома орто оскуолатын «**Кыталына**» ансаамбыла **Е. Н. Бокова** «Эскэн» ырыатын толордо.

оскуолатын учууталларын, үөрэнээччилэрин кэнсиэрдэрэ, үнкүү күрээ олус тэрээһиннээхтик буолан ааспыттара. Бу сылга киирэн баран тохсунньу 4 күнүгэр Дьокуускайдаабы музыкальнай училище вокальнай отделениетын I куурсун устудьуона **Людмила Симонова** «Мечты сбываются» кэнсиэр буолан ааста. Кэнсиэртэн киирбит үптэр оскуола 90 сылыгар аналлаах фондаба киирдилэр.

«Иитээччи», **индигирдэр** «Төрөөбүт дойдуга таптал», **кэнчээрлэр** «Синий иней» ырыалары толордулар. **Оҕо айар дыэтин коллектива**, **Муома алын сүһүөх оскуолата** «Песня

остаеся человеком/Песне ты не скажешь до свиданья», **теремоктар** «Абытай кыргыттар», **соболоохтор** «Хатыннарарым» уо. д. а. ырыаларынан кытыннылар, **орто дойдулар** «Нөрүөн нөргүй» ырыаны хорунан толордулар.

Иккис түһүмэх – **үнкүү күрээ**. Дьэ манна маассабас бастына, араас омуктар

үнкүүлэрин хото көрдөрдүлэр. Ол курдук **Муома орто оскуолата** сахалыы «Көлүнэлэр үнкүүлэрин» көрдөрдө. Ыһах сизэрэ-туома, саха тыһына, сахалыы үнкүү үгүс киһини хапта, тэннэ киирэн

диплому **Муома начаалынай оскуолата** туттулар. **Бастакы степеннээх диплом Муома орто оскуолатыгар** туттарылынна. **Үнкүүгэ үһүс степеннээх диплому Оҕо айар дыэтин** кэлэктиибэ ылла. Иккис степеннээх – **Соболоох орто оскуолатын**, **бастакы степеннээх диплому Индигир үнкүүһүттэрэ** туттулар. «**Маассабай кыттыы**» номинацияба «**Теремок**» детсад тигистэ, «**Сказка**» детсад **И. П. Хабаров** бириһин ылла, «**Чуораанчык**» детсад биһирэбил бириһин тутта. Барыта 139 киһи кытынна.

Олус интэриэһинэй, оскуолалар, оҕо тэрилтэлэрин айар талааннарын билиһиннэрэр кэнсиэри Николай Нестерев, Ирина Иванова салайан быттылар. Николай Нестерев, Василий Аммосов ырыанан эбэрдэлэрин тиэртилэр.

Бу күн үөрэх үлэһиттэрин Спартакиадалара сабаланаан, иккис күнүгэр түмүктэннэ.

Раиса БЫЛБАНАЕВА.

Таптыр ийэбит, эйэбэс эбэбит, хос эбэбит, балтым, эдьийбит, педагогической үлэ ветерана **Слепцова Анна Афанасьевна** ыарахан ыарыыттан күн сириттэн барбыта б. дь. тохсунньу 15 күнүгэр номнуо 40 хонуга буолан ааста.

Күндү киһибит 1942 сыл тохсунньу 7 күнүгэр Индигир нэһилиэгэр Вера Егоровна уонна Афанасий Романович Слепцовтар дьэ кэргэттэригэр төрдүс оҕонон күн сирин көрбүтэ. Оскуоланы бүтэрээт, Хонуу оскуолатыгар рабочайынан, оһох оттоочунан үлэтин саҕалаабыта. «Муома» совхоз Үрүйэ-Төрдүнээҕи отделинетыгар сүөһү көрбүтэ. Улахан-Чыыстайга олорон детсадииттээччитэ, сэбиэдиссэйэ этэ. 1974 сылтан Индигир нэһилиэгэр «Күччээн» дьааһыла-сад сэбиэдиссэйинэн, кэнники иитээччинэн үтүө суобастаахтык үлэлээбитэ. Нэһилиэк олоһор көхтөөхтүк кыттар, өр сылларга түөлбэ, бэтэрээннэр сэбиэттэрин салайбыта.

Анна Афанасьевна олоһун аргыһа Слепцов Дмитрий Иннокентьевичтыын 57 сыл эйэлээхтик-иллээхтик дьоллоох

Кэриэстэбил

Өйбүтүгэр-санаабытыгар куруук бииргэ буолуо

олобу олорон аастылар. Пенсияҕа тахсан баран кэтэх хаһаайыстыба тэринэн, ынах-сылгы иитиитинэн дьарыктаммыттар. Эдьийбит олус миньигэс дэлэй астаах, элэккэй майгылаах, ыалдьытымсах дьэ хаһаайката этэ. Дьэилэригэр куруук элбэх ыалдьыттаах, хоноһолоох буолаллара. Сайын оҕуруот аһын, сибэкки арааһын олордор.

Оҕолору олус күүскэ таптыра, сизин балтыларын, бырааттарын, кэнники бэйэтин сизиннэрин көрөрө-биэбэйдиир. Ыраах да, чугас да аймахтарыгар көмөлөһөрө, сүбэлиирэ, куруук кэһилээх, «илии тутуурдаах» сылдыра. Кинини таптаан кыралаһын-улаханньын «Эдьий Аанчык» дьэн ааттырбыт...

Ийэбитин, эбэбитин, балтыбын, эдьийбитин тиһэх суолугар атаарар күннэрбитигэр күүс-көмө, өйбүл-тирэх буолбут ыраах-чугас аймахтарбытыгар,

доһотторбутугар, буоругар, маһыгар үлэлээбит Е. Г. Черовка, И. А. Слепцова, И. Д. Слепцова, С. С. Никулинна, бары көмөлөспүт дьоммутугар, чуолаан А. И. Васильеваҕа, В. И. Местниковаҕа, С. М. Скрыбыкинаҕа, Г. Г. Смолинаҕа, Ф. М. Слепцоваҕа, М. Г. Сорковаҕа, Е. И. Слепцоваҕа уо.д.а. дириң махталбытын тиэрдэбит. Дьоллоох, доруобай буолуң.

Күндү киһибит дьонно үтүө сыһана, сүбэтэ-амата, олоһорбут олоһо ыччаттарыгар үтүө холобур буолуоҕа. Биһиги оҕолоро, сизиннэрэ, чугас дьонно ийэбит, эбэбит, эдьийбит сырдык мөссүүнүн хаһан да умнуохпут суоҕа, сүрэхпитигэр, өйбүтүгэр-санаабытыгар куруук бииргэ буолуо.

Уола, кийинтэ, сизиннэрэ, хос сизиннэрэ, эдьийэ, быраата, аймахтара.

Өрөспүүбүлүкэҕэ «Земскэй быраас» уонна «Земскэй биэлсэр» бырагыраамалар исписэлиискэ бэриллэр биир кэмнээх төлөбүрдэрэ икки төгүл улаатыахтара.

2020 сылга төлөбүр өрөспүүбүлүкэ тыатын сиригэр, бөһүөлөктэргэ уонна Арктика оройуоннарыгар көһөн үлэли барбыт быраастарга — икки мөлүйүүн солкуобайга тийэ, биэлсэрдэргэ — биир

«Доруобуйа харыстабыла» нац. бырайыак

ЭМЧИТТЭР ТӨЛӨБҮРДЭРЭ

мөлүйүүн солкуобайга тийэ улаатара күүтүллэр.

50 тыһыынча диэри нэһилиэннээх, кыра куораттарга үлэли барар медиктэргэ төлөбүр уларыбат, быраастарга биир мөлүйүүн

солкуобай, биэлсэрдэргэ — 500 тыһ. солкуобай көрүллүө.

Бу сорука 275 мөлүйүүн солкуобайы аныыр былааннаахтар, онтон 92 % судаарыстыбаттан үбүлэниэ.

СИА.

ПРОГНОЗ ПОГОДЫ
село Хонуу

	Среда 22 января	Четверг 23 января	Пятница 24 января	Суббота 25 января
Дневная температура	-49	-41	-42	-40
Ночная температура	-47	-47	-44	-50
Давление	738 мм	746 мм	752 мм	748 мм
Ветер	0 м/с (ШТЛ)	0 м/с (ШТЛ)	0 м/с (ШТЛ)	0 м/с (ШТЛ)
Облачность				
Осадки				

ИНДИГИР УОТТАРА
Хаһыакка сурутуң!
2020 сыл бастакы агарыгар
Тэрилтэлэргэ – 1320 солк.
Биридилээн дьонго – 660 солк.

Таптыр, ытыктыр саҕаспытыгар Винокурова Марина Игнатьевна күндү балта, оҕолоругар эйэбэс эдьийдэрэ **НОВИКОВА Ариана Гаврильевна** ыараханньык ыалдьан олохтон барбытыгар дириң кутурҕаммытын биллэрэбит.
Ылар сүтүккүтүн тэннэ үллэстэбит.
А. П. Эверстова, бары аймахтаргыт Эверстовтар, Хабаровтар.

Тэрийээччи: СӨ Бырабытталыстыбата, "Сахабэчээт" СӨ Судаарыстыбаннай автономнай тэрилтэтэ. Таһаарааччы: "Сахабэчээт" СӨ Судаарыстыбаннай автономнай тэрилтэтэ.
677000, Дьокуускай к. Орджоникидзе уул., 31 №-рэ, 124 каб., тел./факс: 8(4112)343917.
e-mail: sakhapechat@mail.ru
Генеральной дириэктэр э.т. В.И. СЫРОМЯТНИКОВ.

Сибээс эйгэтин информационнай технологияҕа уонна маассабай коммуникацияҕа надзорун федеральной структуратын Саха сиринээҕи бырабыланынньатын 20.06.2019 с. бэриллэбит сибидиэтэлиститэтин ПИ № ТУ 14-00520

Кылаабынай редактор э.т. Г. М. ФЕДОТОВ.

Хаһыат нэдиэлэҕэ иккитэ тахсар. Редакцияҕа кирибит суруктар тэннүбэттэр. Матырыйаалга ахтыллар чэхчылар иһин эппитинэн сурук ааптара сүгэр. Ааптар суругар этиллэр санаа хаһыат тутуһар хайысхатыттан атын буолуон сөп. Биллэринилэр, рекламалар ис хоһоонноругар эппитинэнни тустаах киһи сүгэр. ® Реклама быһытынан бэчээттэнэр.

Хаһыат 5 №-гэр 16 ч. илии багтанна, 17 ч. график быһытынан бэчээккэ бэрилиннэ. Компьютернай талыыта, верстка оройуоннааҕы «Индигир уоттара» хаһыат редакционнай-полиграфической комплекса оҕоһулан бэчээттэннэ. Редакция, типография, таһаарааччы аадырыһа: Муома улууһа, Хонуу сэл., кап. Елкин уул. 4 №-рэ. Кээмэйэ 1 усул. бэч. л. Тиража 360. Санаата дуоҕабар быһытынан. Телефоннара: 8(41150)2-10-21. Электроннай почта: indigir-uottara@yandex.ru